

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Manisa İli sınırları içerisinde yer alan yaklaşık 300 km² alanı kaplayan Kula- Salihli Volkanik Jeoparkı, Eylül 2013 yılında UNESCO tarafından Türkiye'nin ilk ve tek Jeoparkı ilan edilmiştir. Doğal alanların ve su kaynaklarının talanına yönelik rant projelerinden biri de jeopark içinde yer alan Salihli İlçesi Karaağaç Mahallesi yakınlarında bulunan Gümüş Çayı üzerine Gökova Enerji Üretim İnş. LTD. ŞTİ. tarafından yapılması planlanan Hidroelektrik Santral projesidir. HES projesi için 2012 yılında yasal süreç başlatılmış, 2012 yılında üretim lisansı alınmış, 2014 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ÇED gerekli değildir kararı verilmiştir. Firma ÇED Gerekli Değildir kararından 6 yıl sonra hukuka aykırı bir şekilde inşaata başlamıştır. EPDK verilerine göre de burada üretilecek enerjiye ihtiyaç bulunmamaktadır ve üretilecek enerji hiçbir değer taşımamaktadır. UNESCO Global Jeopark Ağına dahil olan Türkiye'nin ilk ve tek jeoparkı içerisinde UNESCO'dan izin alınmadan, 6 yıl önce verilen ve geçerliliğini yitirmiş ÇED Gerekli Değildir raporuna dayanarak kazı ve hafriyata başlanması jeoparkın doğal, jeolojik, kültürel ve arkeolojik zenginliklerine telafisi imkansız zararlar vermektedir.

HES Projesinin yapımına başlanan bu alan aynı zamanda bir tarım bölgesidir. Türkiye'nin en verimli ovalarından Gediz Havzası içinde bulunmaktadır. Gümüş çayı üzerinde HES yapılması durumunda deredeki suyun sadece yüzde 10'u can suyu olarak dereye bırakılacak ve bu durum içme suyunun ve tarımın bitmesine neden olacaktır.

Projenin neden olacağı doğal tahribatlara ve yıkıma karşı yöre halkı, çevreciler ve meslek odaları büyük mücadeleler vermektedir. Bu konuda 10 Aralık 2020 tarihinde basın açıklaması yapan Jeoloji Mühendisleri Odası 'Bir yandan yeni jeopark alanları oluşturma girişimleri devam ederken bir yandan da UNESCO

38388

Global Jeopark Ağı içinde yer alan ilk ve tek jeoparkımız sınırları içinde yürütülen bu tahrip edici faaliyete göz yumulması büyük bir çelişki oluşturmaktadır.” diyerek projenin durdurulması ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü’nün duruma derhal müdahale etmesi gerektiğinin çağrısını yapmıştır. Karaağaç köylülerinin duruma itiraz eden dilekçelerinin Manisa Valiliği’nce işleme alınmadığı ve şirket araçlarının proje alanına giriş yapabilmesi için yüzlerce kolluk gücünün köye gönderildiği de kamuoyuna yansımıştır.

Türkiye, su kaynaklarının tahribatı, iklim değişikliği ve yanlış su politikaları nedeniyle su kısıtı olan ülkeler arasına girmektedir. 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile HES projelerine teşvik verilmesinden dolayı UNESCO Küresel Jeopark Ağında bulunan alanlar dahi enerji ve maden şirketlerinin kullanımına açılmış, tarım, yaşam alanları, ormanlar, bütün ekosistem rant uğruna tahrip edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- HES projesinin inşaatına 6 yıl önce alınan ve yasal olarak geçerliliğini yitirmiş ÇED Gerekli Değildir kararı ile başlandığı iddiası doğru mudur? Doğru ise yasalara aykırı bir şekilde başlatılan projenin durdurulması için Bakanlığınız devreye girecek midir?
- 2- Proje için yeniden başlatılan ÇED süreci var mıdır? Bu konu kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 3- Türkiye’nin ilk ve tek UNESCO Global Jeopark ağı içinde yer alan Kula-Salihli Jeoparkına HES yapılmasının gerekçesi nedir? Bu alanın korunması için Bakanlığınızın ne gibi çalışmaları vardır? HES projesinin durdurulması için Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı ile işbirliği yapılmakta mıdır?
- 4- Projenin inşasının çevreye doğal dokuya verdiği zararlar saptanmış mıdır? Bu zararlar ne şekilde telafi edilecektir? ÇED Yönetmeliğinin 19.Maddesinde “ÇED Gerekli Değildir kararı alınmaksızın başlanan faaliyetler mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur.” Denmektedir. Buna göre projenin durdurulması için Valilik ile, projenin doğal varlıklarda, jeositlerde neden olacağı tahribatlarla ilgili Manisa Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği yapılacak mıdır?

38348

5- UNESCO Türk Milli Komisyonu bölgedeki HES projesi hakkında bilgilendirilmiş midir? Yanlış uygulamaların durdurulması konusunda UNESCO'nun Bakanlığınız ile görüşmeleri var mıdır?

6- Proje nedeniyle bölgede suyun azalmasının tarıma ve hayvancılığa vereceği zararlar saptanmış mıdır? Yöre halkının bu konuda yaşayacağı mağduriyetlerle ilgili Tarım ve Orman Bakanlığı ile işbirliği yapılacak mıdır?

7- Bakanlık olarak doğal varlıkların, tabiat alanlarının korunması için etkin politikalar üretecek misiniz? İlgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapacak mısınız?